

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення соціального захисту сімей з дітьми (реєстр. № 4073-3 від 26 лютого 2016 року)

Комітет з питань правової політики та правосуддя на засіданні 12 травня 2016 року (протокол № 47) розглянув на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення соціального захисту сімей з дітьми (далі – Законопроект) (реєстр. № 4073-3 від 26 лютого 2016 року), поданий народними депутатами України Королевською Н.Ю. та Солодом Ю.В.

Згідно з пояснювальною запискою Законопроект розроблено з метою посилення соціального захисту сімей з дітьми.

Для досягнення мети авторами пропонується доповнити статтю 181 Сімейного кодексу України та статтю 18-3 Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» положеннями про встановлення гарантованого розміру допомоги на дітей одиноким матерям та допомоги дітям, батьки яких ухиляються від сплати аліментів, не мають можливості утримувати дитину або місце проживання їх невідоме – на рівні не менше 30 відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з такого.

В Основному Законі України (статті 1, 3) Україну проголошено демократичною, соціальною, правовою державою, визнано, що найвищою соціальною цінністю в Україні є людина, її права і свободи та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави, а їх утвердження і забезпечення є головним обов'язком держави. Також Конституцією України (частина перша статті 9, частина друга статті 19) встановлено, що чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України; органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти

лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Європейською соціальною хартією (переглянутою) (стаття 12) передбачено обов'язок держави підтримувати функціонування системи соціального забезпечення на задовільному рівні, докладати зусиль для її поступового посилення.

Основним Законом України (частина перша статті 46) закріплено право громадян на соціальний захист.

Як зазначено у Рішенні Конституційного Суду України від 9 липня 2007 року № 6-рп/2007 (справа про соціальні гарантії громадян), утверджуючи і забезпечуючи права і свободи громадян, держава окремими законами України встановила певні соціальні пільги, компенсації і гарантії, що є складовою конституційного права на соціальний захист і юридичними засобами здійснення цього права, а тому відповідно до частини другої статті 6, частини другої статті 19, частини першої статті 68 Конституції України вони є загальнообов'язковими, однаковою мірою мають додержуватися органами державної влади, місцевого самоврядування, їх посадовими особами (підпункт 3.2 пункту 3 мотивувальної частини).

За Конституцією України (частина третя статті 51) сім'я, дитинство, материнство і батьківство охороняються державою.

Захист сім'ї державою – важливий соціально-правовий інститут, який впливає на стабільність і міцність сімейних відносин і включає проведення широкого кола економічних, соціальних і правових заходів. Держава проявляє піклування про сім'ю, зокрема, шляхом встановлення пільг та різних видів допомоги сім'ям з дітьми.

Організація Об'єднаних Націй в Загальній декларації прав людини проголосила, що діти мають право на особливе піклування і допомогу.

Відповідно до положень Декларації прав дитини (принцип 4) дитина повинна користуватися благами соціального забезпечення. Їй має належати право належне харчування, житло, розваги і медичне обслуговування.

В Конвенції про права дитини (стаття 3) наголошено, що в усіх діях щодо дітей, незалежно від того, здійснюються вони державними чи приватними установами, що займаються питаннями соціального забезпечення, судами, адміністративними чи законодавчими органами, першочергова увага приділяється якнайкращому забезпеченню інтересів дитини.

Також Конвенцією закріплено обов'язок держав-учасниць забезпечити дитині такий захист і піклування, які необхідні для її благополуччя, і з цією метою вживають всіх відповідних законодавчих і адміністративних заходів (частина друга статті 3).

Основним Законом України (пункт 6 частини першої статті 92) передбачено, що засади охорони дитинства визначаються виключно законом. Прийняття законів Конституція України відносить до повноважень Верховної Ради України як єдиного органу законодавчої влади в Україні (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85).

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення соціального захисту сімей з дітьми (реєстр. № 4073-3 від 26 лютого 2016 року), поданий народними депутатами України Королевською Н.Ю. та Солодом Ю.В., не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ